

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 119.517 van 19 mei 2003
in de zaak A. 72.840/IX-3150.**

In zake : Jan VAN DEN EYNDE,
 die woonplaats kiest bij
 advocaat H. COVELIERS,
 kantoor houdende te ANTWERPEN,
 Edelinckstraat 17

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van
Werkgelegenheid.

DE RAAD VAN STATE, IXe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Jan VANDEN EYNDE op 6 januari 1997 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het koninklijk besluit van 7 oktober 1996 tot vaststelling, in uitvoering van de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen, van een forfaitair dagloon voor het rijdend personeel tewerkgesteld in de ondernemingen van goederenvervoer voor rekening van derden die onder het paritair comité voor het vervoer ressorteren;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur E. LANCKSWEERDT;

Gelet op de beschikking van 4 januari 2002 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 13 maart 2003 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 12 mei 2003;

Gehoord het verslag van staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat R. COVELIERS die, loco advocaat H. COVELIERS verschijnt voor verzoeker, en van advocaat A. LINDEMANS, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur M. LEFEVER;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Overeenkomstig artikel 14, § 1, eerste lid, van de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen heeft “de werknemer recht op loon voor elke feestdag of vervangingsdag, tijdens dewelke hij niet werd tewerkgesteld, evenals voor elke inhaalrustdag”. Paragraaf 2 van hetzelfde artikel luidt als volgt :

“De Koning stelt het bedrag van het loon of de in aanmerking te nemen elementen voor het berekenen ervan vast. Hij wijst de werkgever aan die de betaling van dit loon moet doen.

Hij kan bijzondere berekeningsregelen voor sommige bedrijfstakken of bepaalde werknemerscategorieën vaststellen”.

1.2. Het koninklijk besluit van 18 april 1974 tot bepaling van de algemene wijze van uitvoering van de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen, bevat een regeling voor de “betaling van het loon”. Artikel 3 bepaalt :

“Wanneer het loon van de werknemer per uur wordt berekend, heeft deze voor de feestdag recht op de betaling van zijn uurloon vermenigvuldigd met het aantal verloren arbeidsuren.

Het uurgemiddelde van de premies wordt berekend over de betaalperiode die de feestdag voorafgaat”.

1.3. In zijn vergaderingen van 31 januari 1996 en 26 juni 1996 bespreekt het Paritair Comité voor het vervoer de problematiek van de berekeningswijze van het loon voor de betaalde feestdagen voor de sector van het goederenvervoer over de weg voor rekening van derden.

In zijn eindadvies stelt het Paritair Comité vast dat, wat “het rijdend personeel” betreft, “de berekeningswijze van het loon met betrekking tot de betaalde feestdagen aanleiding geeft tot geschillen tussen partijen alsook tussen de werkgevers en de Inspectiediensten” en dat koninklijke besluiten “de berekeningswijze van dit loon voor de subsectoren taxi’s en verhuisondernemingen regelen”. Op grond van de conclusie “dat rechtszekerheid moet geschapen worden om concurrentieverstoringsen tussen werkgevers te vermijden” wordt geadviseerd om, met toepassing van artikel 14, § 2, lid 2, van de wet van 4 januari 1974, een koninklijk besluit tot stand te brengen waarin gesteld wordt dat het voltijds tewerkgesteld rijdend personeel voor een feestdag, een vervangingsdag of een inhaaldag “recht (heeft) op een loon gelijk aan de som van :

- a) acht maal het normaal loon verschuldigd aan de werkman voor een arbeidsuur;
- b) twee maal de vergoeding verschuldigd aan de werkman voor een overbruggingsuur” -dit is de vergoeding, vastgesteld door artikel 11 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 25 januari 1985, voor de wachttijden waarmee de chauffeurs tijdens de uitoefening van hun taak geconfronteerd worden-.

1.4. Op 7 oktober 1996 wordt dan het thans bestreden besluit getroffen. Met verwijzing naar artikel 14, § 2, tweede lid, van de wet van 4 januari 1974, wordt een regeling ingevoerd aangaande het loon waarop het rijdend personeel van de ondernemingen van goederenvervoer voor rekening van derden die onder het paritair comité voor het vervoer ressorteren, recht hebben voor elke feestdag, vervangingsdag of inhaalrustdag.

Artikel 2 geldt voor de voltijds tewerkgestelden en luidt als volgt :

"Voor elke feestdag, vervangingsdag of inhaalrustdag hebben de werknemers, bedoeld in artikel 1, die voltijds tewerkgesteld worden, recht op een loon gelijk aan de som van :

- a) acht maal het normaal loon dat uitbetaald wordt voor een arbeidsuur;
- b) twee maal de vergoeding verschuldigd voor een overbruggingsuur bepaald bij collectieve arbeidsovereenkomst, gesloten in het Paritair Comité voor het vervoer".

Artikel 3 geldt voor de deeltijds tewerkgestelden en luidt als volgt :

"De werknemers bedoeld in artikel 1, die deeltijds tewerkgesteld worden, hebben recht op alle feestdagen, vervangingsdagen en inhaalrustdagen bepaald krachtens de artikelen 4, 6 en 11 van de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen.

Voor elke feestdag, vervangingsdag of inhaalrustdag hebben deze werknemers recht op een dagloon berekend overeenkomstig artikel 2, maar proportioneel aan de wekelijkse duur van hun arbeidsprestaties, vastgesteld door hun arbeidsovereenkomst, ten aanzien van de wekelijkse arbeidsduur van een voltijdse werknemer".

2.1. Overwegende dat verzoeker in een enig middel de schending aanvoert van de artikelen 10 en 11 van de grondwet, doordat het bestreden besluit "een onaanvaardbare discriminatie tot stand (brengt)" tussen het rijdend personeel van de in het bestreden besluit bedoelde vervoerondernemingen en "de andere werknemers in dezelfde bedrijfstak", aangezien, overeenkomstig artikel 3 van het koninklijk besluit van 18 april 1974, die werknemers voor een feestdag recht hebben op hun "uurloon vermenigvuldigd met het aantal verloren arbeidsuren" met dien verstande dat "het uurgemiddelde van (hun) premies wordt berekend over de

betalperiode die de feestdag voorafgaat”, terwijl het loon voor het rijdend personeel beperkt is tot acht maal het normaal loon dat uitbetaald wordt voor een arbeidsuur en twee maal de vergoeding verschuldigd voor een overbruggingsuur, hetgeen, rekening houdend met de “vele uren die door het rijdend personeel worden gepresteerd”, leidt tot “een belangrijke vermindering van deze vergoeding”;

2.2. Overwegende dat de verwerende partij daar in haar memorie van antwoord op antwoordt dat de wet van 4 januari 1974 -meer bepaald artikel 14, § 2, tweede lid- de mogelijkheid creëert om voor sommige werknemerscategorieën bijzondere berekeningsregels vast te stellen, dat het initiatief voor de bestreden regeling uitgaat van het paritair comité voor het vervoer met de bedoeling om ten voordele voor het rijdend personeel de onzekerheid weg te werken die volgt uit het feit dat het loon voor die werknemers moeilijk te berekenen is en aanleiding geeft tot geschillen tussen werkgevers en werknemers en tussen werkgevers en de inspectie van de sociale wetgeving en dat de ondernemingen van goederenvervoer voor derden een specifieke sector is waarvoor een eigen regeling gerechtvaardigd is, zoals dat ook reeds is gebeurd voor de subsectoren van de taxi's en de verhuisondernemingen;

2.3. Overwegende dat verzoeker daar in zijn memorie van wederantwoord op repliceert dat, voor zover het doel van de bestreden regeling erin bestaat tot een eenvormige berekening van het loon te komen en procedures te vermijden, dat doel ook wordt bereikt wanneer het loon “berekend wordt op het verdiende loon tijdens de voorbije 14 dagen of een andere periode”; dat hij benadrukt dat, rekening houdend met “de prestaties in de sector van het beroepsgoederenvervoer”, de in het bestreden besluit gehanteerde regeling voor de berekening van de vergoeding voor overbruggingsuren, leidt tot een “merkbare vermindering van de vergoeding” in vergelijking met de regeling vervat in artikel 3 van het koninklijk besluit van 18 april 1974 en erop wijst dat, naast het geringere loon dat het rijdend personeel aldus ontvangt voor feestdagen, die discriminatie nog andere belangrijke gevolgen heeft, aangezien dat het aldus berekende loon voor feestdagen als referentie wordt genomen voor een aantal andere sociale vergoedingen, zoals het kort verzuim,

ziekte, economische werkloosheid; dat hij dan herhaalt dat de omstandigheid dat de vergoeding moeilijk te bepalen is en dat er geschillen over rijzen, geen objectieve en redelijke verantwoording kan vormen voor de discriminatie terwijl de gevolgen die zij teweeg brengen geen redelijke verantwoording vinden in het doel dat het bestuur voor ogen heeft;

2.4. Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie uiteenzet dat de wijze waarop het bestreden besluit de vergoeding voor overbruggingsuren in het loon voor feestdagen begrijpt “wellicht niet perfect is”, maar dat zulks geen reden moet zijn om het gehele koninklijk besluit wegens schending van het gelijkheidsbeginsel onwettig te verklaren, temeer daar er, enerzijds, slechts van discriminatie sprake kan zijn wanneer een werknemer van het rijdend personeel in de referentieperiode meer dan twee overbruggingsuren zou gerealiseerd hebben en, anderzijds, het algemeen gemiddelde aan overbruggingstijd in de sector heel moeilijk te bepalen is; dat zij besluit dat de in het bestreden besluit gemaakte keuze voor de vergoeding van de overbruggingsuren de “symbiose is van twee verzuchtingen”, te weten een zo eenvoudig mogelijke formulering aan de ene kant en het respect voor de geest van de feestdagenwetgeving aan de andere kant;

2.5.1. Overwegende dat de grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie niet uitsluiten dat bepaalde categorieën van personen aan een onderscheiden regeling worden onderworpen, voor zover voor het gehanteerde criterium van onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat die beoordeeld wordt met inachtneming van het doel en de gevolgen van de getroffen maatregel; dat het gelijkheidsbeginsel geschonden is wanneer vast komt te staan dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel;

Overwegende dat verzoeker niet betwist dat het verantwoord is om, wat betreft de vaststelling van het loon voor feestdagen, voor het rijdend personeel van de ondernemingen voor goederenvervoer een regeling in te voeren die

afwijkt van de regeling die geldt voor het overige personeel van dezelfde ondernemingen; dat hij zich wel op het standpunt plaatst dat er geen deugdelijke verantwoording bestaat voor de afwijkende wijze waarop het loon voor een wettelijke feestdag voor het rijdend personeel wordt berekend en meer bepaald voor de bepaling die de vergoeding voor overbruggingsuren beperkt tot twee uren met het gevolg dat die vergoeding niet afgestemd is op “de betaalperiode die de feestdag voorafgaat”, zoals dat door artikel 3 van het koninklijk besluit van 18 april 1974 geregeld is voor het ander personeel van dezelfde ondernemingen;

2.5.2. Overwegende dat, zoals in sub 1.3. aangestipt, het paritair comité voor het vervoer het bestreden besluit verantwoord heeft met de argumentatie dat de berekeningswijze van het loon voor de feestdagen van het rijdend personeel aanleiding geeft tot geschillen, dat voor de subsectoren van de taxi's en de verhuisondernemingen reeds een aparte regeling bestaat en dat er rechtszekerheid moet geschapen worden om concurrentievervalsing te vermijden; dat evenwel met die redengeving niet aangetoond wordt waarom het verantwoord is het loon voor feestdagen voor het rijdend personeel vast te stellen op enerzijds acht maal het normaal uurloon en anderzijds twee maal de vergoeding voor een overbruggingsuur en daarmee voor dat rijdend personeel een regeling in te voeren die minder gunstig is dan de regeling welke het overige personeel uit dezelfde onderneming kan genieten, inzonderheid waar slechts twee overbruggingsuren in het loon voor de feestdag worden verrekend, terwijl voor het loon van de andere personeelsleden rekening gehouden wordt met een “uurgemiddelde (...) berekend over de betaalperiode die de feestdag voorafgaat”;

2.5.3. Overwegende dat de verwerende partij niet betwist dat de wetgeving betreffende de feestdagen uitgewerkt is om de werknemers een aantal dagen toe te kennen tijdens welke zij niet moeten werken en hen voor die dagen een loon te verschaffen dat overeenstemt met het loon dat zij zouden hebben verdiend indien zij wel gewerkt zouden hebben; dat de wetgever met artikel 14, § 2, van de

wet van 4 januari 1974 de mogelijkheid ingesteld heeft om bijzondere berekeningsregelen vast te stellen voor sommige bedrijfstakken of voor bepaalde beroeps-categorieën, maar dat die bepaling aan de uitvoerende macht geen vrijbrief verleent om zonder deugdelijke reden af te wijken van het beginsel dat het loon voor een feestdag zoveel mogelijk overeen dient te stemmen met het loon dat de werknemer zou hebben verworven indien hij op de feestdag wel had gewerkt; dat in dat verband het koninklijk besluit van 18 april 1974, als algemene regel, het loon voor de feestdag heeft vastgesteld op het uurloon “vermenigvuldigd met het aantal verloren arbeids-uren” en de vergoeding voor de –in het loon te begrijpen- premies heeft vastgesteld rekening houdend met een uurgemiddelde “berekend over de betaalperiode die de feestdag voorafgaat”;

2.5.4. Overwegende dat, in de bijzondere regeling die verzoeker bestrijdt, het loon voor een feestdag bepaald wordt op basis van acht werkuren terwijl de vergoeding voor de premies wordt vastgesteld op het equivalent van twee overbruggingsuren; dat, zo het in aanmerking nemen van acht werkuren per dag kadert in de gangbare regels betreffende de wekelijkse arbeidsduur zodat in redelijkheid aangenomen kan worden dat die regeling overeenstemt met “het aantal verloren arbeidsuren”, geen gegeven van het dossier verantwoordt waarom -in acht genomen het feit dat de vergoeding zo dicht mogelijk dient aan te sluiten bij het loon dat de werknemer zou gekregen hebben indien hij gewerkt had en dat artikel 3 van het koninklijk besluit van 18 april 1974 voor de niet-rijdende personeelsleden van de ondernemingen van goederenvervoer verwijst naar het uurgemiddelde in de betaalperiode voorafgaand aan de feestdag- de voor een feestdag uit te betalen premie forfaitair beperkt kan worden tot het equivalent van twee overbruggingsuren; dat verzoeker dan ook terecht aanvoert dat het bestreden besluit zonder deugdelijke verantwoording het rijdend personeel discrimineert ten overstaan van het ander personeel van de ondernemingen voor goederenvervoer die onder het paritair comité voor het vervoer vallen; dat het middel in die zin gegrond is;

2.5.5. Overwegende dat de omstandigheid dat de vastgestelde discriminatie beperkt is tot één bestanddeel van het loon waarop het rijdend personeel van de goederenvervoerondernemingen recht heeft, de Raad van State niet toelaat om een onwettige bepaling te laten bestaan; dat voorts in dit geval ook de beperkte vernietiging van het bestreden besluit -met name artikel 2, b)- niet overwogen kan worden, aangezien de Raad van State daarmee een wezenlijke wijziging zou brengen aan de inhoud van de door het bestuur uitgewerkte regeling,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het koninklijk besluit van 7 oktober 1996 tot vaststelling, in uitvoering van de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen, van een forfaitair dagloon voor het rijdend personeel tewerkgesteld in de ondernemingen van goederenvervoer voor rekening van derden die onder het paritair comité voor het vervoer ressorteren.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op 99,16 euro, komen ten laste van de verwerende partij.

Artikel 3.

Dit arrest zal bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op negentien mei 2000 en drie, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	V. WAUTERS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. WAUTERS.

J. DE BRABANDERE.